

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita
accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum
notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum
Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 34. Vtrum aliquis intellectus creatus possit de potentia absoluta eleuari
ad Deum comprehendendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

vti, vel non vti, & vti ad actum perfectiorem, vel minus perfectum, & ideo ex duobus habentibus habitum fidei vt septem, alter potest facere actum fidei vt quinque, alter vt quatuor, ita tamen vt vterque habeat æqualem potentiam, adeoque si vterque faciat vltimum quod potest, faciant actus æquales, hoc est intensos vt septem.

48. Ad 7. concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitas est, quia eadem potentia cum meliori specie clariùs cognoscit: e.g. idem oculus cum meliori specie clariùs videt, ideoque clariorem elicit visionem de obiecto propinquiore, quia obiectum propinquius videt cum specie clariore, obiectum remotius videt cum specie minus clara, & minus perfecta; ergo non est mirum, quod idem intellectus cum clariore specie naturali eliciat actum fidei clariorem, & materialiter perfectiorem, vt explicatum est num. 42. At subiectum perfectius cum equali potentia vltima cæteris paribus, non melius videt, ideoque homo, & canis cum equali potentia vltima accidentali equaliter vident; sed intellectus cum equali lumine est idem subiectum, cum equali potentia vltima; ergo &c.

49. Potest quæri, vtrum ad actus supernaturales fidei, prudentiæ, ac Theologiæ supernaturalis, concurrant, & sufficiant species naturales, vel requirantur species supernaturales?

50. Respondeo certum est primo ex Concilio Arausicano 2. Can. 5. ad assensum supernaturalem fidei, eademque est ratio de alijs assensibus supernaturalibus, requiri supernaturalem illuminationem Spiritus Sancti, quæ illuminatio consistit in præuijs quibusdam apprehensionibus supernaturalibus. Quia verò apprehensiones connaturaliter causantur à speciebus proportionatis; ideo probabile mihi est, quod Deus regulariter apprehensiones istas supernaturales, per quas nos illuminat, & mouet ad assensum supernaturales, causet per aliquas species supernaturales. Hoc posito, potest quæri, vtrum ad assensum supernaturales fidei, prudentiæ, & Theologiæ supernaturalis concurrant simul cum apprehensionibus supernaturalibus apprehensiones etiam naturales causatæ per naturales species, & naturalia phantasmata. Probabilis mihi est pars affirmatiua. Ratio est, quia in talibus assensibus supernaturalibus elucet etiam claritas specierum, & phantasmatum naturalium, ideoque vnusquisque etiam per actus supernaturales concipit obiecta modo accommodato suo naturali modo intelligendi; ergo probabile est, quod ad assensum supernaturales vltra apprehensiones, & species supernaturales, concurrant etiam apprehensiones, & species naturales, ac naturalia phantasmata. Sed hæc spectant ad Tractatum de Fide.

QVÆSTIO XXXIV.

Virum aliquis intellectus creatus possit de potentia absoluta eleuari ad Deum comprehendendum?

S. Tb. q. 12. art. 7.

1. Videtur posse, primo quia ex Augustino Epist. 112. ad Paulinam *Illud comprehenditur, quod nã totum videtur, vt nihil eius lateat videntem*; sed Deus cum sit omnino simplex, dum videtur prout est in se, videtur ita, vt nihil Dei lateat videntem; ergo comprehenditur.

2. Secundò Apostolus ad Philipp. 3. dicit: *Sequor autem, si quo modo comprehendam*; sed non frustra sequebatur, siquidem 1. ad Cor. 9. de se ipso dicit: *Non sic curro quasi in incertum*; ergo peruenit ad hoc, vt Deum comprehenderet, ideoque alios etiam ad Deum comprehendendum inuitabat, dicens: *Sic currite, vt comprehendatis*.

3. Respondeo, quod ex errore circa comprehensionem ortæ sunt duæ contrariæ hereses. Eunomius, & Anomæi, qui putarunt ad comprehensionem obiecti sufficere, vt totum cognoscat; Deus autem vt potè simplex totus à nobis cognoscitur; dixerunt Deum, etiam in hac vita à nobis comprehendi, & vt refert Theodoretus l. 4. hæreticarum fabularum, asseruerunt se non minus perfectè cognoscere Deum, quam ipse Deus cognoscat se ipsum. Armeni, eorumque sectatores, quia censuerunt ad comprehensionem Dei non sufficere, vt totus cognoscat; abstraxerunt, sed requiri, & sufficere, vt totus videatur in se ipso; Deus autem vt potè simplex non potè videri in se ipso, quin totus videatur; intulerunt Deum non posse videri in se ipso, quin comprehendatur; & quia impossibile est Deum comprehendi ab intellectu creato, docuerunt impossibile esse Deum ab intellectu creato videri in se ipso. Vtraque hæresis corrui, proposita vera definitione comprehensionis.

4. Dicendum igitur cum Sancto Thoma 1. par. quæst. 12. art. 7. Comprehensio est, per quam res cognoscitur quantum est cognoscibilis, ita vt cognitio adæquet totam cognoscibilitatem saltem intrinsecam obiecti. Pater: nam quia hæc veritas e. g. *Quodlibet triangulum habet tres angulos æquales duobus rectis*, est cognoscibilis per euentem demonstrationem, si cognoscatur cognitione purè probabili, licet tota cognoscatur, tamen non comprehenditur, & non ex alia ratione, nisi quia non cognoscitur quantum est cognoscibilis; ergo ad comprehensionem requiritur, vt obiectum cognoscatur quantum est cognoscibile.

5. Ex hac definitione inferitur primò cum Sancto Thoma loco citato contra Eunomium, & Anomæos, Deum non posse comprehendì ab illo intellectu creato. Probat: nam vt Deus

Deus comprehenderetur deberet, cognosci cognitione adequante diuinam cognoscibilitatem; sed hoc est impossibile; ergo &c. Probatur minor: nam tanta est cognoscibilitas rei, quanta est ipsius entitas, actualitas, & perfectio: sed Deus habet entitatem, actualitatem, & perfectionem in omni genere infinitam; ergo habet cognoscibilitatem infinitam; sed ad quandam infinitam cognoscibilitatem requiritur infinita virtus cognoscitiua, atque infinitum lumen intellectuale; intellectus autem creatus, sicut non potest habere entitatem, perfectionem, & actualitatem infinitam, sic non potest habere infinitam vim cognoscitiuam; ergo &c. Idcirco Ier. 32. Deus dicitur: *Magnus consilio, & incomprehensibilis cogitatu*; & Concilium Lateranense sub Innocentio III. relatu cap. firmiter, dicit: *Firmiter credimus, quod unus solus sit Deus aternus, immensus, incomprehensibilis*.

6. Ad 1. distinguo maiorem: illud comprehenditur, quod ita videtur, vt nihil eius lateat videntem pure ex parte obiecti, nego maiorem; ex parte modi cognoscendi, concedo maiorem: distinguo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Ad comprehensionem requiritur, vt obiectum cognoscatur ita, vt nullo pacto lateat ex parte modi cognoscendi; sed cum obiectum non cognoscitur quantum est cognoscibile, eo ipso latet aliquo pacto ex parte modi cognoscendi: e. g. cum veritas cognoscibilis euidenter cognoscitur solum probabiliter, aliquo pacto latet; ergo Deus cum non videatur quantum est visibilis, ita videtur, vt aliquo pacto lateat, adeoque non comprehenditur.

7. Ad 2. distinguo consequens; ergo possumus Deum comprehendere comprehensione opposita insecutioni, concedo; comprehensione inclusionis, nego consequentiam. Duplex est comprehensio. Prima opponitur insecutioni, & consistit in hoc, vt perueniamus ad tenendum id, quod sequebatur; & in hoc sensu Deus comprehenditur à beatis, quia perueniunt ad Deum tenendum, & possidendum iuxta illud Cant. 3. *Tenui eum, nec dimittam*. Secunda est comprehensio inclusionis, per quam includens adequatur incluso, vel etiam excedit; & tali comprehensione Deus non potest cognitione creata comprehendi, vt explicatum est. Vide S. Thomam hic q. 12. art. 7. Responsione ad primum.

QVÆSTIO XXXV.

Virum intellectus creatus possit ita perfecte videre Deum, ut in eo videat, & comprehendat omnia possibilia?

S. Th. q. 12. art. 8.

1. **V**idetur, quod possit, primò, quia intellectus omnia illa, quæ potest videre, &

comprehendere in se ipsis, potest etiam videre, & comprehendere in diuina essentia; sed intellectus creatus potest in se ipsis videre, & comprehendere omnes creaturas possibiles, & existentes; ergo potest illas videre, & comprehendere etiam in diuina essentia. Probatur minor: nam perfectior est cognitio videns Deum in se ipso, quam cognitio videns, & comprehendens vno intuitu omnes creaturas possibiles in se ipsis; sed intellectus potens habere cognitionem perfectiorem, potest etiam habere cognitionem minus perfectam, ideoque 3. de anima text. 7. dicitur, quod qui potest intelligere maius, potest etiam intelligere minima; ergo intellectus creatus, qui potest habere cognitionem perfectiorem, qua videat diuinam essentiam in se ipsa, potest etiam habere cognitionem imperfectiorem, qua videat, & comprehendat omnes creaturas existentes, & possibiles in se ipsis.

3. Secundò intellectus creatus naturaliter desiderat scire omnia; sed per visionem Dei intellectus creatus beatur, ac proinde quietatur eius naturale desiderium; ergo intellectus creatus potest in Deo videre omnia, immo illa videt de facto; ideoque Gregorius lib. 4. Dialog. dicit: *Quid est, quod non videant, qui videntem omnia vident?*

3. Respondeo Magistrum sententiarum in 4. dist. 14. docuisse, animam Christi de facto videre in Deo omnia possibilia, & existentia, ac proinde non repugnare visionem creatam, in Deo videntem omnes creaturas possibiles, & existentes; & hanc opinionem secuti sunt plures Doctores, qui tamen non explicant, vtrum loquantur de cognitione, qua omnes creaturæ non solum viderentur, sed etiam comprehenderentur, an solum de cognitione, qua solum viderentur, sed non comprehenderentur.

4. Dicendum cum sententia communi iuxta Doctrinam S. Thomæ hoc artic. 8. qu. 12. Repugnat cognitio creata omnes creaturas possibiles, & existentes comprehendens in se ipsis, vel in essentia diuina.

5. Probatur primò: nam vt cognitio creata cognosceret comprehensiuè omnes creaturas possibiles, deberet adequare cognoscibilitatem omnium creaturarum possibilium; sed hoc repugnat; ergo &c. Probatur minor: nam cognoscitiuitas creata, quæ non solum non includit omnes cognoscitiuitates creatas, sed in linea cognoscitiuitatis creatæ est ita deficiens, vt possit dari cognoscitiuitas creata maior, & maior in infinitum, non potest adequare cognoscibilitatem creatam includentem omnes cognoscibilitates creatas maiores, & maiores in infinitum, ac qua proinde non potest dari cognoscibilitas creata maior; sed quælibet singularis cognitio creata non continet omnem cognoscitiuitatem creatam, sed habet supra se alias cognoscitiuitates creatas maiores, & maiores in infinitum; cognoscibilitas autem omnium creaturarum possibilium, & exi-

Q

& exi-